

Yolan Koster (Kennis- en Innovatiecentrum CrossOver)

‘Meedoen leer je door mee te doen’

FOTO: SHUTTERSTOCK

Laat opgroeiende kinderen, ook die met een beperking, zoveel mogelijk samen optrekken. Laat ze spelenderwijs kennis-maken met de spelregels die het mogelijk maken om mee te kunnen doen. Jong geleerd is oud gedaan.

Door samen op te groeien zullen minder jongeren een beroep doen op de Wajong; een voorwaarde voor duurzame maatschappelijke participatie, zo stelt het onderzoeksrapport *Meedoen leer je door mee te doen* (www.kcco.nl/projec-

ten/producten). Een heldere boodschap. En weinig mensen zullen het oneens zijn met de strekking. Sterker nog, het overheidsbeleid - en de daarop geënte wetten (zoals Wij en Wajong) - zet in op maximale maatschappelijke participatie. Iedereen moet naar vermogen meedoen. Maar, vrij naar dichters Willem Elsschot, tussen beleid en praktijk staan structuren in de weg, en praktische bezwaren. Ook dat constateren de onderzoekers, die vooral focussen op de situatie voor kinderen van o-

tot 12 jaar. Te vaak, te veel en/of te vroeg krijgen kinderen met een gebruiksaanwijzing, met afwijkend gedrag, met een al dan niet objectief vast te stellen beperking, een label opgeplakt. Dat label en de ‘speciale behandeling’ die er doorgaans op volgt, zoals speciaal onderwijs, leidt tot minder binding met ‘gewone’ kinderen en isolatie van de mainstream. Uitsluiting, exclusie, slecht voor de participatiekansen. Want eenmaal speciaal blijkt de weg terug lastig tot onmogelijk. Wat rest is een ‘speciaal leven’ en vermoedelijk

de Wajong.

Dat kan anders. Want, zo toont het onderzoek aan, ‘gewoon meedoen’ werkt uitermate positief. Gelukkig raken steeds meer domeinen doordrongen van dit inzicht. Toch wordt er voornamelijk weinig naar gehandeld, omdat hardnekkige structuren in de weg staan, en vermeende bezwaren. En ook: koudwatervrees. De onzekerheid over de omgang met mensen met een beperking. Iets wat je juist leert als je van jongs af aan samen opgroeit. *

Remco Bontenbal (manager Uitvoering RSD Zeist) Gij zult (soms) streng handhaven!

Staatssecretaris De Krom zet stevig in op handhaving, want fraudeurs jagen de samenleving op kosten. Met een investering van 6 miljoen euro wil hij jaarlijks 180 miljoen euro besparen. Is zijn regime terecht? Of zien we uitkeringsgerechtigden te veel als criminelen?

Eerst de cijfers: 180 miljoen euro komt neer op zo'n 13.800 bijstandsuitkeringen, ongeveer 4,6 procent van alle uitkeringsgerechtigden. Geen onredelijk bedrag, gezien de schattingen van 20 procent fraudegevallen. Waarom lopen de emoties dan zo hoog op in onze sector? Veel collega's doen hun werk vanuit betrokkenheid. Overdreven gesteld: cliënten zijn zielig en moeten geholpen worden. Wanneer het vertrouwen van de consultant onterecht blijkt, is de reactie heftig. Omgekeerd geldt dat wie dagelijks in de handhaving werkt al snel een vertekend beeld krijgt van alle uitkeringsgerechtigden. Ook in onze regio investeren wij stevig in handhaving. Wij concentreren ons op serieuze overtredingen als samenwonen en zwartwerk. Kleine zaken laten we lopen. Ook dat roept in onze sector kritiek op: alle fraude moet altijd worden aangepakt, ongeacht omvang of situatie. Dit nu gaat mij te ver. Het standpunt is op zichzelf niet onjuist, maar gaat aan te veel zaken voorbij. Aan de bedrijfseconomische invalshoek bijvoorbeeld. Spoor vooral op wanneer opbrengsten de kosten overtreffen. En zet schaarse handhavingsuren in op grote zaken. Financieel gezien kosten die de samenleving immers meer dan kleine zaken. Ook inhoudelijk moeten er nuances worden aangebracht. Willens en wetens zwartwerken is echt iets anders dan vergeten rente waardoor je 50 euro te veel aan spaargeld hebt. Streng handhaven? Jazeker. Maar per geval bekijken. Een alleenstaande moeder die af en toe een huis schoonmaakt omdat ze anders geen winterjas voor haar kinderen kan kopen, laat ik persoonlijk lopen. *

* Dit artikel is geschreven op persoonlijke titel.

Marleen Damen (directeur Cedris)

Wennen aan werknemers

Het kabinet Rutte-Verhagen wil mensen die niet in staat zijn het minimumloon te verdienen, aan de slag helpen bij gewone werkgevers. Daarvoor heeft het de regeling ‘Werken naar vermogen’ in het leven geroepen. Een mooi streven, maar dan moeten werkgevers wel willen.

Ik vrees dat de huidige plannen werkgevers kopschuwen maken. Er liggen kansen, dat zeker. Dat blijkt onder meer uit de cijfers in de sociale werkvoorziening. Zo'n 28 procent van de huidige Wsw'ers werkt bij een gewone werkgever; een percentage dat de laatste jaren voortdurend is gestegen, ook tijdens de recente economische crisis. Het kan dus, maar het gaat niet vanzelf. Wat heb je nodig? Om te beginnen: geld. Werkgevers betalen - terecht - alleen voor de productiviteit die iemand levert. Het verschil met het loon moet je compenseren.

Dat valt niet te rijmen met de grote bezuinigingen van het kabinet. Minstens zo belangrijk is dat je werkgevers 'ontzorgt'. Door risico's weg te nemen, door de begeleiding goed te regelen. Daarom gooit het kabinet zijn eigen glazen in als het van werkgevers verlangt dat zij mensen direct in dienst nemen. Want detacheringen zijn een goedkope en succesvolle 'ontzorgertje'. Het Sw-bedrijf fungeert daarbij als 'uitzendbureau' voor de werkgever, die zonder risico een tijdje kan wennen aan een werknemer. Voor werkgevers blijkt daarnaast flexibiliteit van belang. Werkgevers willen de inzet van personeel mee kunnen laten ademen met de productie. Het is niet voor niets dat de uitzendbranche groot is geworden in dit lagere segment van de arbeidsmarkt. Het klinkt sympathiek: mensen moeten in dienst bij werkgevers. Maar in feite prijs je ze ermee uit de markt. *

CARTOON: TOM JANSSEN